

Fredag 13. mai var de fire første tollerne på plass. Arbeidet med å etablere kontrollrutinene og kontorfasilitetene er således i gang.

Plassmangel på lufthavnen

I sitt hørings svar til Finansdepartementet hadde ikke Svalbard lufthavn noen merknader direkte til forskriften, men kunne melde om at den pr. i dag ikke har tilgjengelige lokaler for utføring av verken personkontroll eller varekontroll, og at lufthavnen allerede er for liten til å håndtere passasjerflyten pr. i dag.

Terminalen på Svalbard lufthavn eies og drives av Avinor AS, og ble bygd i 2007. I fjor deltok lufthavnen i et prosjekt gjennomført i samarbeid med Tolletaten og Sysselmesteren som omhandlet kartlegging av i hvilket omfang flyplassen må utvides for at det skal kunne utføres person- og vare-

Tolletaten er allerede i gang med forberedelsene til etablering av tollkontroll på Svalbard, og fredag 13. mai var de fire første tollerne på plass.

kontroll der. Her ble det skissert et behov for utvidelse av lufthavnen med rundt 2300 kvadratmeter til et kost-

nadsestimat på mellom 135 til 155 millioner kroner, ifølge lufthavnen.

Ansattes lånefinansierte aksjekjøp

Finansierer arbeidsgiver aksjekjøp i selskapet, kan den ansatte måtte betale utbytteskatt og det kan innebære et brudd på aksjeloven for selskapet.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas
Revisorforeningen

Et aksjekjøp etter Kruse Smith-modellen innebærer i korthet at den ansatte kjøper aksjer ved å betale et kontantbeløp som på ervervstidspunktet er vesentlig lavere enn markedsverdien. Differansen mellom det som betales kontant ved ervervet og markedsverdien, skal først gjøres opp ved senere realisasjon og/eller ved utbytte fra selskapet.

I prinsipputtalelsen «Skattemessig vurdering av aksjeinsentivmodell» omtaler

Skattedirektoratet differansen som «restvederlaget» og legger til grunn at dette skattemessig er et lån til den ansatte.

Skattedirektoratet slår videre fast at lånet som ytes, er en fordel vunnet ved arbeidsforholdet. Bestemmelsen om beskatning etter bestemmelsen om rimelig lån i arbeidsforhold (normrenten) får anvendelse. Den ansatte skal også beskattes for rimelig lån når det er gitt til den ansattes holdingselskap.

Modellen reiser enkelte skattemessige problemstillinger som ikke er omtalt i prinsipputtalelsen samt noen selskapsrettslige problemstillinger. Jeg legger til

grunn at kreditten som avtales også anses som en kreditt etter aksjelovens bestemmelser.

Lån kan være utbytte skattemessig

Erverver den ansatte mer enn fem prosent av aksjene, skal et personlig lån eller sikkerhetsstillelse regnes som utbytte etter skatteloven § 10-11 (4), jf. FSFIN § 10-11-1 (d). Ved vurderingen skal aksjer eid fra tidligere medregnes.¹ Eier du tre prosent, vil et lån gitt for å erverve ytterligere tre prosent,

¹ Jf. Finansdepartementets høringsnotat 17. november 2015 om unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær.

være utbytte. For de fleste vil det være uaktuelt å benytte seg av finansiering som umiddelbart gir 35,2 % skatt.

Ved vurderingen av fem prosent-kravet skal også aksjer som eies av den ansattes ektefelle, eller person som den ansatte er i slekt eller svogerskap med i opp eller nedstigende linje eller i side-linje så nær som onkel eller tante, medregnes. I utgangspunktet medregnes ikke lån gitt til samboer, men man kan ikke utelukke at omgåelsesbetragtninger kan komme til anvendelse.

Selskapsfinansiert aksjeverv

Aksjeloven § 8-10 oppstiller begrensninger når et selskap finansierer aksjekjøp i selskapet. Det følger av bestemmelsen at finansieringen må være innenfor rammen av de midlene selskapet kan benytte til utdeling av utbytte. Videre oppstiller bestemmelsen en rekke saksbehandlingsregler.

I forskrift til § 8-10 er det gjort unntak fra bestemmelsen for finansiering gitt til ansatte.² Vilkårene er at tilbudet om finansiering skal gis til de ansatte på like vilkår. Tilbudet må omfatte alle som har vært ansatt i selskapet sammenhengende i minst tolv måneder. Videre kan ikke finansieringen overstige 20 prosent av netto utbetalt årslønn etter forskuddstrekk og heller ikke overstige folketrygdens grunnbeløp (G).

Det er videre et krav at den ansatte stiller betryggende sikkerhet. Det følger av forskriften at sikkerheten kan bestå i avtale om trekk i lønn.

Som det fremgår, har unntaket klare begrensninger. Det er imidlertid ikke noe i veien for at selskapet følger hovedregelen i § 8-10.

Lån til aksjeeier

Eier den ansatte aksjer fra tidligere, må lånet være innenfor aksjeloven § 8-7, som setter begrensninger for hva som

I forskrift til § 8-10 er det gjort unntak fra bestemmelsen for finansiering gitt til ansatte.

kan lånes ut til aksjeeiere. Det er også antatt av Aarbakke³ at når det er ytt finansiering i forbindelse med et aksjeverv, vil også et lån gitt til noen som ikke eier aksjer i utgangspunktet, kunne omfattes av bestemmelsen. Lånet må være innenfor rammen av de midlene som selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter aksjeloven § 8-1 og det må stilles betryggende sikkerhet. Det ingen nedre grense for når du regnes som aksjeeier etter § 8-7, men aksjeloven § 8-8 oppstiller et særlig unntak for ansatte som er aksjeeiere. Et vilkår er at den ansatte ikke eier mer enn fem prosent av aksjekapitalen i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern. Har den ansatte personlig nærstående som eier aksjer, medregnes disse aksjene ved vurderingen. Det er verdt å merke seg at personlig nærstående etter aksjeloven § 1-5 (2) ikke er det samme som nærstående etter skatteloven. Blant annet følger av aksjeloven at samboere omfattes.

Kjøp gjennom den ansattes selskap

Prinsipputtalelsen omhandler også tilfeller der den ansatte kjøper aksjer gjennom eget selskap. Det følger av uttalelsen at om lånet er gitt til selska-

pet, skal den ansatte lønnsbeskattes for fordelten på samme måte som om lånet var gitt han personlig. Aksjene kan videre selges i fritaksmetoden og utbytte vil i utgangspunktet være skattefritt.

Er lånet gitt til et selskap og ikke til den ansatte, omfattes lånet ikke av skatteloven § 10-11 (4). Bestemmelsen gjelder kun lån og sikkerhetsstillelse til personlig skattyter.

Er den ansatte aksjeeier fra tidligere eller blir det i forbindelse med at lånet ytes, vil et lån til et selskap hvor han har bestemmende innflytelse være å anse som et lån til aksjeeiers nærstående.⁴ Lånet må da følge begrensningen i bestemmelsen om lån til aksjeeiere.

Er lånet gitt til den ansattes selskap, vil heller ikke unntaket i forskrift til aksjeloven § 8-10 få anvendelse. Jeg legger til grunn at unntaket kun gjelder når den ansatte personlig erverver aksjer.

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-12-09-1698?q=Forskrift%20om%20aksjeselskapers%20og%20allmennaksjeselska>

³ Aksjeloven og allmennaksjeloven 4. utgave s 636 pkt.1.3.

⁴ Jf. aksjeloven § 8-7 (1).